

Recenzja książki „Isis Agreement – How sustainability can improve organizational performance..

[Patrycja Romaniuk](#)

[powrót](#)

Jak zostałem budowniczym piramid...

Książka „Isis Agreement – How sustainability can improve organizational performance and transform the world” autorstwa Alana AtKissona (niedostępna jeszcze w wersji polskiej) wpadła mi w ręce kilka miesięcy temu przy okazji wizyty w Centrum Rozwiązań Systemowych z Wrocławia. Tytuł książki rodzi skojarzenia z teoriami spiskowymi, nie więc przypuszczałam, że będzie ona na tyle przekonująca, by uczynić ze mnie zwolenniczkę zarówno książki i zawartych w niej idei, jak również samego autora, z którym miałam okazję zetknąć się osobiście przy okazji jego szkolenia dla Fundacji Sendzimira. Ale od początku...

Ze śpiewem na ustach..

ISIS Agreement jest książką inspirującą. Zaskakuje w niej m.in. fakt, że o funkcjach wykładniczych można pisać fascynująco, mało tego, można też o nich pisać piosenki, jak robi to Alan AtKisson – jeden z najsłynniejszych konsultantów i trenerów zrównoważonego rozwoju na świecie, a także szef m.in. AtKisson Group Inc. oraz Balaton Group – międzynarodowej grupy ekspertów i naukowców z tej dziedziny. Przekonuje on także o rodzącej się nadziei na odwrócenie negatywnych trendów, a to za sprawą rosnącej liczby osób zaangażowanych w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju. Książka jest przy tym fascynującą podróżą po całym świecie – wraz z autorem odwiedzamy m. in. Szwecję, USA, Norwegię, Australię, Kanadę, Malezję, Węgry i Japonię. Już w pierwszych

rozdziałach dowiadujemy się również, w jaki sposób zaczęły powstawać śpiewane przez Alana piosenki - mówiące prostym językiem o skomplikowanych zjawiskach, takich jak wzrost wykładniczy, produkt krajowy brutto czy teoria systemów, których zrozumienie jest niezbędne dla skutecznego działania na rzecz zrównoważonego rozwoju. W swoich piosenkach opisuje mechanizmy i zjawiska, które jasno pokazują, dlaczego model wzrostu we współczesnym świecie nie wróży długiej kariery naszej planecie.

Orientuj się!

Jednakże książka mówi jasno: prawdziwym kluczem do skuteczności w tej dziedzinie jest zrozumienie pojęcia „systemu” – firma, miasto, uczelnia, czy wreszcie globalna wioska jest zespołem naczyń połączonych, gdzie interwencja bez rozpoznania przyczyn i skutków wzajemnie zależnych zjawisk może doprowadzić do fiaska podjętych wysiłków, a czasem wręcz do katastrofy. Równie istotne jest zrozumienie samego pojęcia „sustainability” (z braku odpowiednika w języku polskim, najczęściej tłumaczonego jako „zrównoważony rozwój”) jako trwałej zdolności systemu do długoterminowej egzystencji i ewolucji w długiej perspektywie czasowej.

Nader często są także mylone dwa pojęcia: „rozwój”, oznaczający zmianę i „wzrost” – oznaczający ekspansję. Praktycy zrównoważonego rozwoju powinni również posiadać odpowiednie informacje, dotyczące kluczowych trendów panujących obecnie w systemie, w którym działają: czy bezrobocie rośnie, czy maleje? Z czego wynika wysoka mobilność ludzi w danym regionie, która niekoniecznie musi być dobrodziejstwem? Dlaczego w ostatnich latach gwałtownie pogorszył się stan środowiska w naszym mieście, regionie, państwie? Nie tylko dane statystyczne, ale właśnie związki przyczynowo-skutkowe determinują trwałe, stabilny rozwój miasta, firmy, regionu, czy dowolnego innego systemu. Determinują również sukces lub porażkę działań mających na celu wywołanie zmiany. Dlatego też niezbędne jest zidentyfikowanie odpowiednich interwencji, których wdrożenie wymaga wiedzy na temat istniejących możliwości i ograniczeń – czy dysponujemy odpowiednimi zasobami? Czy mamy kluczowe osoby po swojej stronie? Co w naszym otoczeniu może stanąć nam na przeszkodzie?

Należy pamiętać, że skuteczne wprowadzanie zmiany wymaga między innymi strategii, zaangażowania, odpowiednich umiejętności czy elastyczności w dostosowywaniu działań do zmieniających się warunków. I wreszcie - nie można zapominać o nieustannym monitorowaniu prowadzonych działań, w sposób ciągły doskonalić swoją wiedzę, pogłębiać zrozumienie dynamiki systemu, w którym się działa oraz nabywać odpowiednie umiejętności.

Kompas, Ameba i Piramida

Na tych właśnie kluczowych wskaźnikach oparta jest metoda analizy oraz planowania systemowych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu, miasta, organizacji, firmy, etc. nazwana w skrócie ISIS. (Indicators, Systems, Innovation, Strategy - wskaźniki, systemy, innowacje i strategia). Metoda ta umożliwia szybkie wypracowanie wspólnej wizji oraz zaplanowanie konkretnych, efektywnych działań. Wskaźniki umożliwiają ocenę istniejącej sytuacji, zaś zależności systemowe, zaobserwowane na ich podstawie, pozwalają zidentyfikować najlepsze możliwe punkty interwencji (tzw. dźwigni, ang. leverage points), w których warto wprowadzić Innowacje. Należy przy tym zwrócić uwagę na to, iż w obiegowym rozumieniu innowacja to coś nowego, kreatywnego. W języku `systemowym` zaś oznacza dowolną „zmianę w systemie”, ergo – może to być równie dobrze rozwiązanie powszechnie znane, ale dotychczas niestosowane w danych okolicznościach. Analiza i interpretacja wskaźników, prowadząca do identyfikacji zależności przyczynowo-skutkowych

oraz możliwych działań, stanowi trwały fundament pod budowanie strategii i planowanie konkretnych działań.

Metoda oparta jest na czterech narzędziach. Są to Kompas, Piramida, Ameba i Stratosfera. Kompas symbolizuje naturę, gospodarkę, dobrostan i społeczeństwo. Stan każdej z tych sfer należy prawidłowo i rzetelnie oszacować, by móc przejść do następnego etapu, czyli analizy systemowej. Kompas stanowi jednocześnie podstawę Piramidy, przybierającej często fizyczny kształt modelu piramidy, budowanej podczas zajęć. Kolejne piętra Piramidy to właśnie wskaźniki, systemy, innowacje i strategia. Z kolei Ameba to narzędzie służące identyfikowaniu dynamiki i osób, które mogą się przyczynić lub storpedować wprowadzanie danej zmiany, oparte na koncepcji dyfuzji innowacji autorstwa Everetta Rogersa, Stratosfera zaś jest najbardziej przydatna do wieloaspektowej analizy otoczenia planowanego projektu – tak by żadne potencjalne zagrożenie dla planowanych działań nie pozostało niezauważone. Zestaw narzędzi stanowi Akcelerator (ang. Accelerator), który nadaje istotne przyspieszenie wdrażaniu zrównoważonego rozwoju.

W ramach zajęć praktycznych z autorem książki na początku stycznia 2010, powyższa teoria przełożona została na wizualizację, poprzez wykreowaną na jej potrzeby case study „Unsustainii” - fikcyjnej miejscowości gdzieś w Polsce, cechującej się m. in. fatalnym stanem środowiska i wysokim bezrobociem. W oparciu o ten model, zbudowana została piramida, pokazująca jak w praktyce prowadzić warsztaty metodą ISIS. Pierwsze warsztaty tą metodą zostały przeprowadzone dla Lokalnej Grupy Działania Dolina Stobrawy już trzy tygodnie później (w ramach projektu Wyzwania Zrównoważonego Rozwoju w Polsce realizowanego przez Fundację Sendzimira przy wsparciu NFOŚ i GW). Dzięki zastosowaniu tej metody, podczas warsztatu, uczestnicy w ciągu jednego dnia zdołali wypracować strategię rozwoju swojego regionu. Jest to z pewnością narzędzie godne polecenia.

http://www.crnavigator.com/art_e28/recenzja_ksiazki_isis_agreement_how_sustainability_can_improve_organizational_performance.html